

טור אורח חיים סימן תקפ

כתב בה"ג אלו הימים שמתענין בהם מן התורה והמתענה בהם לא יאכל בהן ולא ישתה עד הערב ... בח' בטבת היה מעשה דתלמי המלך בט' בו לא כתבו רבותינו על מה הוא ביי' בו סמך מלך בבל על ירושלים להחריבה ... ולע"ל הקב"ה עתיד להפכם לששון ולשמחה דכתיב והפכתי אבלם לששון ונחמתים ושמחתים מיגונם וכן יה"ר במהרה בימינו אמן :

שולחן ערוך אורח חיים סימן תקפ ב

... בשמונה בטבת נכתבה התורה יונית בימי תלמי המלך והיה חשך בעולם שלשה ימים ; ובט' בו לא נודע איזו היא הצרה שאירע בו [ובסליחו' שלנו איתא שמת עזרא הסופר (מגן אברהם)], [ובי' בו סמך מלך בבל על ירושלים להחריבה (טור)] :

בראשית פרק א

(א) בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ : (ב) וְהָאָרֶץ הִיְתָה תֵהוֹ וְנִהְיָ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם :

בראשית רבה (וילנא) פרשה ב:ד

ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות, "והארץ היתה תהו" זה גלות בבל שנאמר (ירמיה ד) "ראיתי את הארץ והנה תהו", "ובהו" זה גלות מדי (אסתר ו) "ויבהילו להביא את המן", "וחושך" זה גלות יון **שהשיבה עיניהם של ישראל בגזירותיהן** שהיתה אומרת להם, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל, "על פני תהום" זה גלות ממלכת הרשעה שאין להם חקר כמו התהום מה התהום הזה אין לו חקר אף הרשעים כן, ורוח אלהים מרחפת זה רוחו של מלך המשיח, היאך מה דאת אמר (ישעיה יא) ונחה עליו רוח ה', באיזו זכות ממשמת ובאה, המרחפת על פני המים בזכות התשובה שנמשלה כמים, שנאמר (איכה ב) שפכי כמים לבך ...

מסכתות קטנות מסכת סופרים פרק א הלכה ז

... מעשה בחמשה זקנים שכתבו לתלמי המלך את התורה יונית, והיה אותו היום קשה לישראל **כיום שנעשה בו העגל**, שלא הייתה התורה יכולה להתרגם כל צרכה. שוב מעשה בתלמי המלך, שכנס שבעים ושנים זקנים, והושיבם בשבעים ושנים בתים, ולא גלה להם על מה כינסם, נכנס אחר כל אחד ואחד מהם, אמר להם, כתבו לי תורת משה רבכם, נתן המקום עצה בלב כל אחד ואחד, והסכימה דעתן לדעת אחת, וכתבו לו תורה בפני עצמה, ושלושה עשר דבר שינו בה, אלהים ברא בראשית, ויאמר אלהים אעשה אדם בצלם ובדמות, ויכל בששי וישבת בשביעי, זכר ונקוביו בראם, הבה ארדה ואבלה שם, ותצחק שרה בקרוביה לאמור, כי באפס הרגו שור וברצונם עקרו אבוס, ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על נושאי אדם, ומושב בני ישראל אשר ישבו בארץ מצרים ובארץ כנען שלשים שנה וארבע מאות שנה, את צעירת הרגלים, לא חמד אחד מהם נשאתי, אשר חלק י"י אלהיך אותם להאיר לכל העמים תחת כל השמים, ולשמש או לירח או לכל צבא השמים אשר לא צויתי לעובדם.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף ט עמוד א

רבותינו לא התירו שיכתבו [כל ספרי התנ"ך במגילות] אלא יונית. ותניא, אמר רבי יהודה : אף כשהתירו רבותינו יונית - לא התירו אלא בספר תורה, ומשום מעשה דתלמי המלך. דתניא : מעשה בתלמי המלך שכנס שבעים ושנים זקנים, והכניסן בשבעים ושנים בתים, ולא גילה להם על מה כינסן. ונכנס אצל כל אחד ואחד ואמר להם : כתבו לי תורת משה רבכם. נתן הקדוש ברוך הוא בלב כל אחד ואחד עצה, והסכימו כולן לדעת אחת.

וכתבו לו

1. +בראשית א' + אלהים ברא בראשית,
2. +בראשית א' + אעשה אדם בצלם ובדמות,
3. +בראשית ב' + ויכל ביום הששי, וישבות ביום השביעי,
4. +בראשית ה' + זכר ונקבה בראו, ולא כתבו בראם,
5. +בראשית י"א + הבה ארדה ואבלה שם שפתם,
6. +בראשית י"ח + ותצחק שרה בקרוביה,
7. +בראשית מ"ט + כי באפס הרגו שור וברצונם עקרו אבוס,

8. + שמות ד' + ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על נושא בני אדם,
9. + שמות י"ב + ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים ובשאר ארצות ארבע מאות שנה,
10. + שמות כ"ד + וישלח את זאטוטי בני ישראל,
11. + שמות כ"ד + ואל זאטוטי בני ישראל לא שלח ידו,
12. + במדבר ט"ז + לא חמד אחד מהם נשאתי,
13. + דברים ד' + אשר חלק ה' אלהיך אתם להאיר לכל העמים,
14. + דברים י"ז + וילך ויעבוד אלהים אחרים אשר לא צויתי לעובדם,
15. וכתבו לו "את צעירת הרגלים", ולא כתבו לו + ויקרא י"א + "ואת הארנבת", מפני שאשתו של תלמי ארנבת שמה, שלא יאמר: שחקו בי היהודים והטילו שם אשתי בתורה.

רבן שמעון בן גמליאל אומר אף בספרים [מגילות ממש] לא התירו שיכתבו אלא יונית. אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן: הלכה כרבן שמעון בן גמליאל. ואמר רבי יוחנן: מאי טעמא דרבן שמעון בן גמליאל - אמר קרא + בראשית ט' + יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם - דבריו של יפת יהיו באהלי שם. - ואימא גומר ומגוג! אמר רבי חייא בר אבא: היינו טעמא דכתיב יפת אלהים ליפת - **יפיותו של יפת היא באהלי שם.**

דברים פרק כז פסוק ח

וכתבת על האבנים את כל דברי התורה הזאת באר היטב: ט

רש"י דברים פרק כז פסוק ח

(ח) באר היטב - בשבעים לשון [הכוונה לספרים רגילים ולא למגילות ממש - מ.נ.]. (סוטה ל"ב א'):

תורה תמימה הערות דברים פרק כז הערה ו

המפרשים פרשו בטעם הדבר כדי שיבינו כל האומות וידעו מה שכתוב בתורה ...

שולחן ערוך אורח חיים סימן קא סעיף ד

יכול להתפלל (יג) ה בכל לשון (יד) שירצה, וה"מ בצבור, אבל ביחיד לא יתפלל אלא בלשון הקודש; וי"א דה"מ כששואל צרכיו, כגון שהתפלל על חולה או על שום צער שיש לו בביתו, אבל תפלה הקבועה לצבור, אפילו יחיד יכול לאומרה בכל לשון; וי"א דאף יחיד כששואל צרכיו יכול לשאול בכל לשון שירצה, חוץ מלשון ארמי.

משנה ברורה סימן קא ס"ק יג

בכל לשון - ומצוה מן המובחר הוא דוקא בלשון הקודש ועיין בסימן ס"ב ס"ב ובמשנה ברורה שם מה שכתבנו בשם האחרונים בזה וגם עיין בתשובת ח"ס או"ח סי' פ"ד ופ"ו שהאריך בכמה ראיות דמה שהתירו להתפלל בכל לשון היינו דוקא באקראי אבל לקבוע בקביעה תמידית ולהעמיד ש"ץ ולהשכיח לה"ק לגמרי זה א"א בשום אופן עיי"ש ועוד מחמת כמה וכמה טעמים נכוחים האריכו כל גאוני הזמן בספר דברי הברית והסכימו שאיסור גמור הוא לעשות כן ולאפוקי מכתות חדשות שנתפרצו מחוץ למדינה בזה והעתיקו את כל נוסח התפלה ללשון העמים ועבירה גוררת עבירה שדלגו הברכה של קבוצ גליות וברכת ולירושלים עירך וכשם שרוצים להשכיח זכרון ירושלים כן רוצים להשכיח לשה"ק מישראל פן יגאלו בזכות שלא שינו את לשונם הקב"ה ישמרנו מדיעות אפיקורסות כאלו ועיין בה"ל:

יחזקאל פרק א פסוק ד

וְאָרָא וְהִנֵּה רוּחַ סְעָרָה בָּאָה מִן הַצָּפוֹן עָנָן גָּדוֹל וְאֵשׁ מִתְּלַקַּחַת וְנִגְהָ לּוֹ סָבִיב וּמִתּוֹכָהּ פָּעִין הַחַשְׁמַל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ:

מדרש תנחומא (ורשא) פרשת נח סימן ג

וזו היא תורה שבע"פ שהיא קשה ללמוד ויש בה צער גדול שהוא משולה לחשך שנאמר העם ההולכים בחשך ראו אור גדול (ישעיה ט) אלו בעלי התלמוד שראו אור גדול שהקב"ה מאיר עיניהם באיסור והתר בטמא ובטהור, ולעתיד לבא ואוהביו כצאת השמש בגבורתו (שופטים ה), ... מתן שכרה לעה"ב שנאמר העם ההולכים בחשך ראו אור גדול, אור גדול אור שנברא ביום ראשון שגזנו הקב"ה לעמלי תורה שבע"פ